

ПРОЕКТ: «МОДЕРНІЗАЦІЯ СУЧАСНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В УМОВАХ КРЕАТИВНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ЦІВІЛІЗАЦІЇ»

Концепція проекту

Головною метою реалізації проекту є модернізація середньої освіти України засобом впровадження в широкій освітній практиці авторської концепції та технології профільного навчання старшокласників природничо-наукових предметів відповідно ідеям і положенням креативно-педагогічної парадигми і оволодіння досвідом європейської профільної освіти.

Завдання проекту:

- надавати науково-методичну допомогу вчителю в оволодінні сучасними технологіями навчання та одночасного креативного розвитку старшокласників у відповідності з технологіями, що застосовуються в Європі;
- сприяти підвищенню якості природничо-наукової освіти старшокласників;
- посилювати профорієнтаційну роботу серед старшокласників у виборі науки, як галузі майбутньої трудової діяльності;
- створити всеукраїнське науково-методичне об'єднання (асоціацію) вчителів та керівників середніх шкіл, що здійснюють профільну креативну природничо-наукову освіту;
- пропагувати успішний педагогічний досвід вчителів та середніх шкіл креативної освіти;
- здійснювати вдосконалення авторської Концепції та технології профільного креативного навчання;
- залучати найбільш мотивованих вчителів до подальшого навчання в аспірантурі.

Ключовим принципом проекту є інтеграція профільної освіти і науки з наміром узгодження вітчизняної освіти з європейською у відповідності з її стандартами. Учасникам проекту важливо мати на увазі і другий принцип: *не тільки приймати участь в проекті, а й забезпечити його засобами реального підвищення якості педагогічної діяльності на рівні європейських вимог.*

Основний метод — включення педагогів в активну пошукову діяльність та практичного оволодіння технологією профільного креативного навчання із застосуванням діалогового

інтересу, набуття ними навчальної, початкової дослідницької і винахідницької компетентності з природничо-наукових предметів, професійної зорієнтованості на діяльність у галузі науки й техніки».

Змістовний компонент технології профільного креативного навчання старшокласників природничо-наукових предметів має створювати можливості їх системного підходу у формуванні філософського мислення. В його основі — розуміння світу, у якому ми живемо і частиною якого ми є. Зміст має декілька складових:

- базові філософські поняття, категорії, закони;
- фундаментальні теоретичні спеціальні знання;
- знання з історії природничих наук, початкових знань теорії дослідницької, теорії вирішення винахідницьких задач;
- початкові експериментальні знання, вміння та навички вирішення винахідницьких задач, розробки проектів, виготовлення та використання самостійно виготовлених пристроїв, приладів, апаратів, моделей, діючих моделей тощо;
- актуальні проблеми суспільства, економіки, природи, людини [7-9].

Діагностичний компонент технології креативного навчання старшокласників включає локальний моніторинг і само моніторинг якості освіти. У визначенні сутності та завдань локального моніторингу якості креативного навчання природничо-наукових предметів виходимо з розуміння якості освіти, визначеної О. Ляшенко, як багатоаспектного й багатовимірного явища [4].

Локальний моніторинг полягає у визначенні індивідуально-психологічних особливостей старшокласників, спостереженні, аналізі та оцінюванні якості навчання. Вони здійснюються у навчальному закладі, класі, з предметів та кожного окремого старшокласника і враховуються у визначенні психолого-педагогічних умов їх діяльності. Локальний моні-

торинг здійснюється вчителем у застосуванні спеціальної діагностичної методики та інформаційних технологій. В упровадженні само моніторингу враховується природня потреба старшокласників у автономії, самостійності та намагань до самоорганізації. Включення старшокласників у самостійне визначення якості власних навчальних здобутків в організованій освіті і самоосвіті застосовується з метою спонукування старшокласників до самовизначення і його особистої життєвої самореалізації [9].

ВИСНОВКИ

Педагогічні дослідження показали, що упровадження профільного навчання старшокласників природничо-наукових предметів за авторською Концепцією та технологією виявило переваги у порівнянні з традиційним репродуктивним. В її умовах забезпечується достатньо виразний розвиток у старшокласників креативних, когнітивних, організаційних здібностей, пізнавального інтересу до природничих наук та початкове професійне самовизначення для діяльності у галузі науки та техніки .

Головна причина переваг креативного навчання полягає в тому, що воно здійснюється, виходячи з індивідуально-психологічних особливостей старшокласників. При цьому постійно враховуються життєва потреба старшокласників до самоорганізації, пізнавальні мотиви, задатки, здібності, інтереси, нахили тощо. Виходячи з них, старшокласникам надається свобода особистого вибору умов діяльності (профілю, методів, змісту, форм, стилю тощо) – творчої, навчальної, наукової чи науково-технічної діяльності.

Наукова новизна Концепції і технології профільного креативного навчання визначається тим, що воно ґрунтується на засадах креативно-педагогічної парадигми, і відповідному їй, принципі інтеграції освіти і науки, який обумовлює застосування

спілкування у дебатах, полеміці, мозковій атаці тощо.

Основною формою проекту¹ є очно-заочний науково-методичний семінар за темою: «*Профільне креативне навчання старшокласників природничо-наукових предметів*». Реалізація Проекту планується у 5-ть етапів.

Започаткування даного проекту – це не тільки намагання автора до реалізації власної наукової творчої потреби, а й громадянського обов'язку.

ПРО АВТОРА ПРОЕКТУ ТА ЙОГО ДІЯЛЬНІСТЬ

Анатолій Іванович СОЛОГУБ в 1990 році за підтримки громадськості Кривого Рогу втілює в життя ідею створення експериментального середнього навчального закладу НАПН України – Саксаганського природничо-наукового (пізніше Криворізького) ліцею. В процесі його освітньої діяльності здійснювалося експериментальне дослідження з проблем профільного навчання старшокласників природничо-наукових предметів. У дослідженнях, які здійснювалися за підтримки Відділення загальної середньої освіти НАПН України та її Інститутів: педагогіки та обдарованої дитини, взяли участь близько **десяти тисяч старшокласників** та багато педагогів-експериментаторів середніх навчальних закладів Автономної Республіки Крим, а також багатьох областей України: Дніпропетровської, Волинської, Кіровоградської, Луганської, Миколаївської, Полтавської, Рівненської, Чернігівської.

Багаторічні дослідження увінчалися розробкою Концепції та технології освітньої діяльності ліцею і навчання. Вони опубліковані в двох монографіях, багатьох посібниках та публікаціях в періодичних педагогічних виданнях. З часом, дев'ять педагогів-дослідників, які брали участь у щорічних науково-методичних заходах на базі ліцею за участю провідних науковців НАПН України, захистили дисертації на ступінь кандидата педагогічних наук, а директор і керівник експерименту в 1997 році був обраний до академії як її член-кореспондент.

¹ *Запрошуємо колег!*

В разі зацікавлення проектом, що тут пропонується, звертайтеся до його автора безпосередньо, або пишіть на адресу редакції журналу.